

Rozhovor v Krajských listech připomíná prevenci cévních příhod, důležité je včasné neurosonologické vyšetření

23.1.2026 - Jitka Čmoková | Krajský úřad Karlovarského kraje

Na stránkách Krajských listů pokračuje seriál zaměřený na prevenci zdraví. Lednovým tématem je neurosonologie. Co si pod tímto pojmem představit a proč je neurosonologické vyšetření důležité, na tyto otázky odpovídal zakladatel neurosonologické laboratoře v Chebu, MUDr. Simon Rejdovjan. „V naší laboratoři detailně mapujeme ultrazvukem stav tepen krku a hlavy a zjišťujeme, jestli se cévy zanáší, zužují či mají jiný problém. Následně pošleme pacienta na krevní odběr, abychom měli vstupní laboratorní parametry, a začneme s individuální terapií - léky, kombinací léku nebo kombinací přírodních léčiv, včasnou intervenční léčbou a podobně,“ popisuje lékař v rozhovoru.

Neurosonologické vyšetření je hlavně prevencí cévních mozkových příhod. Jak často nebo v jakých případech by ho měl lidé absolvovat?

Vyšetření by měl absolvovat opravdu každý nad 60 let. A každý člověk s rizikovými faktory nad 50 let (tj. zvýšený tlak, cukrovka, kouření, nadváha, cévní mozková příhoda nebo infarkt v rodině v mladším věku). Máme však již několik patologických nálezů u pacientů s rizikovými faktory nad 40 let.

Dá se mozkovým příhodám právě díky tomuto vyšetření předcházet?

Neřekl bych zrovna zabránit, spíše výrazně snížit riziko, že se to stane. A čím dříve dotyčný přijde, tím širší možnosti terapie máme a tím lepší efekt léčba přinese.

Co může pro pacienta znamenat prodělání cévní mozkové příhody a jaké mohou být následky?

Spektrum možných postižení je široké v závislosti na tom, kterou oblast mozku infarkt postihne a jak je velký. Od bezpříznakového průběhu (asymptomatická cévní mozková příhoda), přes třeba sníženou citlivost části končetiny nebo částečné ztráty svalové síly, poruchy řeči, výpadek části zrakového pole až po rozsáhlé postižení s poruchou vědomí, polykání, ochrnutím končetin atd. Typicky to ale bývá postižení končetin na jedné straně/postižení horní končetiny, ústního koutku a řeči.

Kdo jsou nejčastěji vaši pacienti? Respektive, kdy by měl člověk uvažovat o vyšetření ve vaší laboratoři?

Na tuto otázku jsem částečně odpověděl již v úvodu. Může to být opravdu téměř každý, ale hlavně osoby mezi 50. a 80. rokem věku. Lidé s rizikovými faktory mohou mít ale patologické nálezy již mezi 40. a 50. rokem. Mnozí si myslí, že se jich ateroskleróza netýká, ale naše vyšetření nám ukazuje spíše pravý opak.

Jsou nějaké subjektivní potíže, které mi mohou napovědět, že potřebuji neurosonologické vyšetření absolvovat?

To je právě hlavní kámen úrazu. Pacienti většinou žádné zjevné potíže/příznaky nemají (pokud se nejedná už o pacienty s výrazným zúžením tepny, trhajícím se plátem nebo jinou pokročilou patologií). A tak si většina myslí, že vyšetření vůbec nepotřebují. Opak je však pravdou. Máme obrovský záchyt změn na cévách s korelací v následném laboratorním odběru, v některých měsících i okolo 70 procent.

Pokud lidé spadají do rizikové skupiny, jak často by měli ultrazvukové vyšetření průchodnosti tepen mozku a krku podstupovat?

Většinou přijdou na první screeningové vyšetření, během kterého jim ukážu stav jejich cév a vysvětlím jim, kdy je potřeba provést vyšetření další a na čem musíme mezitím intenzivně pracovat. V extrémních případech se musí kontroly provádět každé 3 měsíce (třeba kritické zúžení na tepnách měnící tok), u lehkých případů nemusím dotyčného vidět déle než rok. Tam, kde nevidím zatím žádné změny na cévách, pomáháme pouze s terapií patologického lipidogramu (lipidogram je soubor krevních tuků v krvi, kdy nezáleží jen na výši sérového cholesterolu, ale i na jiných parametrech či poměrech jednotlivých složek) a pacient přichází na kontrolu až třeba za několik let.

Jak takové vyšetření probíhá? A co se děje dále, když objevíte u pacienta zdravotní problém či riziko?

Vyšetření je bezbolestné, neinvazivní a detekce ultrazvukem probíhá vleže, vyšetřujeme na krku, na hlavě a v oblasti klíční kosti. Kůže by měla být bez make-upu, vousy na krku a u ucha musí být oholené (plnovous nevádí, když je podholený krk) a vlasy v oblasti uší a spánku by neměly být v posledních třech týdnech barvené (červené a jiné barvy, co se stále vymývají). Občas se dívám na některé cévy i přes zavřené oči, takže ideálně ani žádná řasenka či oční stíny. Individuálně nastavujeme medikamentózní léčbu. U velmi lehkých změn se nebráním ani přírodním produktům včetně vitálních hub. Efekt terapie kontrolujeme jak laboratorně, tak ultrazvukem. Těžší případy představujeme druhému sonologovi ve větších neurosonologických laboratořích (nezávislé potvrzení patologie) a následně se diskutuje nález s cévním chirurgem. Aby bylo možné v případě potřeby provést intervenční výkon včas, před vývojem cévní mozkové příhody. U některých pacientů je potřeba doplnit diagnostiku o kardiologické spektrum diagnostických výkonů.

Kromě tohoto speciálního vyšetření a včasného zachytu vznikajícího zdravotního problému, jaká je prevence cévních mozkových příhod? Jak můžeme u sebe takovému onemocnění předejít?

To je obšírná otázka, pokusím se odpovědět velmi stručně. Dalším důvodem, proč vznikají infarkty mozku, je že krevní sraženiny přitečou ze srdce, tam se buď přímo tvoří, třeba kvůli poruše rytmu, nebo narostou v takzvaném oušku - výchlípka stěny srdečních předsíní, nebo se část srdce nesprávně hýbe nejčastěji z důvodu prodělaného infarktu a krev tam může zůstávat stát a srážet se.. Nebo tam přiteče ze žilního systému a „proskočí“ okénkem (tzv. Foramen ovale patens PFO) mezi pravou a levou předsíní. Takže velmi důležité je i vyšetření u kardiologa. Měřit si pravidelně tlak a zaznamenávat hodnoty, aby váš lékař měl o tlaku dostatečný přehled. Pak jsou tu dietetická opatření nejen u cukrovkářů. Dostatek správného pohybu a snížení nadváhy. A omezit nebo lépe vyřadit zlozvyky, jako je pravidelné pití alkoholu a kouření.

Existují preventivní akce, na které byste naše čtenáře pozval, nebo kde mohou případně dohledat více informací o vaší laboratoři?

V tuto chvíli naše laboratoř preventivní akce nepořádá. Rádi bychom však v budoucnu ve spolupráci s Karlovarským krajem zvyšovali různou formou aktivit povědomí o významu prevence cévních mozkových příhod. Již dnes jsem ale přesvědčen, že můžeme výrazně přispět ke zkvalitnění zdravotní péče v našem regionu.

Více informací o laboratoři naleznou pacienti na stránkách: www.neuroprotect.cz.

Lednové číslo Krajských listů je dostupné na krajském webu.

<https://www.kr-karlovarsky.cz/aktuality/rozhovor-v-krajskych-listech-pripomina-prevenci-cevnich-prihod-dulezite-je-vcasne-neurosonologicke-vysetreni>